

primorski

dnevni

P.P. 126
66001 KOPER

OSREDNJA KNJIZNICA

8554 AA

60100200

Polština plačana v gotovini
Abn. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 177 (11.593)

Trst, sobota, 30. julija 1983

Nov nezaslišan zločin organizirane mafije

V atentatu v Palermu ubit sodnik Chinnici načelnik urada za protimafijske preiskave

*Ko je stopil na ulico, so iz daljave pognali v zrak z eksplozivom napolnjen avtomobil,
parkiran pred njegovim stanovanjem - Atentat povzročil še tri smrtno žrtve in 14 ranjenih*

PALERMO — Črna roka sicilske mafije je včeraj ponovno zločinsko zamahnila: tokrat je udarila po načelniku palermskega sodnega urada, ki je v zadnjem času sprožil vrsto preiskav in postopkov proti vidnim pripadnikom organizirane mafije, Roccu Chinniciju. Pri atentatu, ki ga je mafija pripravila s prefinjeno tehniko, so poleg sodnika Chinnicija izgubili življenje še dva karabinerja iz njegovega spremstva in hišnik poslopja v katerem je bival sodnik, 14 ljudi pa je bilo ranjenih.

Potek atentata jasno izpričuje prevratniško dovršenost organizirane mafije: ura je nekaj čez osem, ko se v Ulici Pipitone Federico v rezidenčnem predelu mesta pred poslopjem, v katerem prebiva sodnik Chinnici, ustavi policijski avto, s katerim naj bi se Chinnici odpeljal na sodišče. Na ulici je vse mirno: hišnik poslopja je pravkar očistil predpražnik in se vrača v notranjost. Iz avta stopita 33-letni marešal karabinerjev Mario Trapassi in 56-letni »apuntat« Edoardo

Bartolotta, da bi kakor vsako jutro pospremila sodnika Chinnicija od vrat do avtomobila. V bližini so še drugi karabinjerji iz spremstva, medtem ko nekateri njihovi kolegi ustavljajo promet ob začetku in na koncu ulice. Kakor vsako jutro, je tudi tokrat poskrbljeno za varnost sodnika, ki je že dalj časa na črnem seznamu sicilske mafije: atentat s strelnim orožjem bi bil torej nemogoč. Zeleni fiat 126, ki je parkiran pred vhodom v poslopje, iz katerega se bo zdaj zdaj prikazal sodnik Chinnici, ne vzbuja nobenega suma. Karabinjerja sta tik pred vrati, ko iz poslopja stopi sodnik. V tistem trenutku se fiat 126 raztrešči kot bomba. Razbitine avta zletijo do oken četrtega nadstropja, z bližnjih hiš se skruši omet, okenska stekla zažvenketajo na tla, dim in prah za dolge sekunde prekrivata prizorišče atentata.

Iz pekla se oglašajo prvi klici na pomoč, katerim odgovarjajo prestra-

Sodnikovo truplo po atentatu

(AP)

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Danes kolegialno srečanje za vlado

CRAXI — Craxi se je včeraj zdel precej zadovoljen in optimističen, navzlic stalnim zbadanjem KD in neprikritemu nasprotstvu republikancev. Mandatar je odšel včeraj zjutraj k predsedniku republike sporočiti, da bo lahko sestavil prvo petstrankarsko vlado republike s socialističnim vodstvom, če se ne bo kaj zataknilo v zadnjem trenutku. Govoril je skoraj nedvoumno o »petstrankarski vladi«, poudarjajoč »polno politično pripravljenost« KD, PSDI, PRI, PLI in, naravno, PSI. Današnje kolegialno srečanje bi moralo vsakakor služiti za odpravo zadnjih ovir.

V tej fazi pogajanj pa diši po intrigah. Včerajšnji dan je bil prepleten z navzkrižnimi srečanji vseh z vsemi, Craxija z ostalimi tajniki koalicije, De Mite z raznimi voditelji itd. Od KD prihajajo protislovna znamenja. Notranja opozicija sedaj celo dobi De Mito, da je bil prepoustljiv do Craxija. Hkrati njegovi najzvestejši naslavlajo PSI grozeča sporočila:

R. G.

Comelli spet predsednik deželnega odbora F-JK

TRST — Deželni svet Furlanije - Julijske krajine je včeraj izvolil predsednika Antonia Comellija in štiri najst odbojnikov. Comelli je nato prebral zelo obsežno programsko izjavo, v kateri se obravnava vsa pereča vprašanja naše dežele. Tako govori predvsem o gospodarskih težavah in obvezah: zaključiti obnovo Furlanije, podpreti malo in srednjo industrijo, braniti raven zaposlitve in braniti življenjsko raven. Seveda je govor tudi o odnosih med deželo in državo in še zlasti o decentralizaciji dežele, ki je pogosto postala svojstveni birokratski centralistični organ.

Posebna pozornost je namenjena tako imenovanim »šibkim področjem«, med katera so vključili predvsem Trst in Gorico in ki zaslužijo posebno pozornost. Pri tem je očitno tudi nekaj polemike, saj imajo v novem odboru Furlani prvenstveno besedo in sta preostala Tržačan in Goričan res v manjšini.

Comellijevo poročilo obravnava tudi mednarodno vlogo dežele, odnose s sosedji in posebej izvajanje osimskih sporazumov, oziroma predloge, da se preuči nove možnosti izvajanja v korist mejnega prebivalstva.

Posebno daljše poglavje je posvečeno slovenski manjšini in jezikovnim skupinam, predvsem Furlanom. Ponovljena so stališča in obveze glede globalnega zaščitnega zakona in splošne obveze deželne uprave do Slovencev. V bistvu gre za znana stališča, ki do sedaj niso bila preveč obvezujoča.

NA 4. STRANI

Trst ima še župana

TRST — Tržaški župan, listar Deo Rossi, še ni izpel svojega »dabodjega speva«. Sinoči bi namreč moral tržaški občinski svet sprejeti odstop župana in manjšinskega odbora, ki ga sestavljajo predstavniki Liste za Trst in laično-socialističnih strank; toda na zasedanje je v predpisanem času prišlo premalo svetovalcev in župan je moral zasedanje prenesti za nedoločen čas.

»Upravičeno« odsotni so bili samo komunistični svetovalci, ki se seje niso udeležili iz protesta. V posebni noti, ki so jo poslali županu, tisku pa razdelili pred začetkom občinske seje, načelnik svetovalske skupine KPI ugotavlja, da je bilo zadržanje odbora že pred junijskimi volitvami nekorrektno. Kot zadnji dokaz navaja prav postopek ob odstopu: odbor je namreč že v ponedeljek formalno najavil odstop, sejo sveta pa so sklicali šele v petek. Komunistični svetovalci oporekajo tudi sestavi dnevnega reda sinočnjega zasedanja, ki ga seveda s formalnega vidika sploh ni bilo: šele na zadnjem mestu je bilo glasovanje o odstopu, prej pa bi morali odobriti še vrsto predlogov.

Komunistični svetovalci so v noti protestirali tudi zaradi možnosti, ki bi jo odbor nudil misovcem, da na seji proslavijo stoletnico rojstva Mussolinija. Zaradi nesklepnosti sveta je seveda tudi ta točka odpadla.

Ob koncu je še treba pripisati, da so bili svetovalci sami, seveda tisti, ki so bili prisotni, nekoliko presenečeni nad razvojem dogodkov. O tem priča poseg Orlanda (KD), ki je pač ugotavljal, da se navadno neformalni del odvija nekako poldrugo uro in ne samo uro kot sinoči, in da bodo ostali, brez komunistov, ki so običajno precej točni, menda še prišli. Toda župan ni imel na razpolago drugega gradiva in je zato moral odrediti »na svidenje čez nekaj dni«.

BREDA PAHOR

De Carli pri Martelliju o globalnem zakonu za Slovence v Italiji

RIM — Socialistični poslanec De Carli, ki je član socialistične delegacije za sestavo nove vlade, se je v četrtek sestel z namestnikom vsedravnega tajnika PSI Martellijem. Obrazložil mu je nekatera odprta vprašanja dežele Furlanije - Julijske krajine, ki naj bi postala sestavni del vladnih obvez. V tem kontekstu je De Carli omenil tudi »odobritev zakona o globalni zaščiti slovenske manjšine in zakon o krajevnih jezikovnih skupinah in kulturah«. De Carli je govoril tudi o osimskih sporazumih in razširitvi ekonomskih določil, tako da bi raztegnili industrijsko cono na celotno mejo z uvedbo posebnih olajšav za mešana podjetja.

Nevihta s točo ohladila ozračje

Po soparičij in neznosni vročini prejšnjih dni je včerajšnja nevihta le prinesla nekoliko osvežitve na briško-furlanskem in tržaškem območju. Kmetje so zadovoljni, saj je dolgotrajna suša resno grozila jesenskemu pridelku. Na Goriškem pa je marsikje pokvarila veselje drobna »sebra«, ki je klestila na Sovodnjemskem in Krminskem polju, v Brdih in na Krasu. Pred točo so ponekod streljali s topovi.

Na Tržaškem se je ob 15. uri nebo povsem stemnilo. Pred nalivom je zapihal silen veter, ki je polomil in izrul veliko vej ter dreves, tako da so gasilci posegli kar 40 krat. V Miljah je debela veja poškodovala avto, voznik in njegova žena pa sta odnesla celo kožo. Na Krasu je z dežjem padala tudi toča, kaže pa, da ni bilo večje škode.

USPEH MIRANDE CAHARIJE NA PULJSKEM FESTIVALU

PULJ — Včeraj zvečer, s slovesno podelitvijo nagrad, se je zaključil jubilejni, 30. festival jugoslovanskega igranega filma. Sporna odločitev žirije, da podeli najvišjo nagrado sicer odličnemu režiserju Živojinu Pavloviću za film »Vonj telesa«, je sprožila vrsto kontestacij. Nasprotno pa je doživela soglasno priznanje tržaška igralka Miranda Caharija. Njena odlična interpretacija Eve, njena očarljiva prisotnost v Pulju je sprožila navdušeno ploskanje med izbranim občinstvom. Skratka, Miranda je moralni zmagovalec — v vseh smislih — letošnjega kvalitetno poprečnega festivala. Noben režiser, noben igravec ni doživel takega uspeha v zadnjih letih puljske manifestacije. Mirandi je sicer Zlata arena za las ušla (spotikanje žirije glede državljanstva igralka je bilo usodno), prejela pa je dve tako imenovani neuradni nagradi: »Rožo Pazina« in nagrado časopisa »Politika svet«. Slovenski film »Rdeči boogie« Karpa Godine, po mnenju večine najboljši film, je ravno tako ostal praznih rok, razen »neuradne« nagrade kritikov. Ostalih 13 Zlatih aren si delijo v glavnem Pavlovičev film, Karanovičev »Nekaj vmesnega« in Baletičev »Balkan express«.

NA 10. STRANI

Atentat organizirane mafije na palermškega sodnika

NADALJEVANJE S 1. STRANI

šnji klici stanovalcev bližnjih poslopij, ki si na oknih in balkonih prvi trenutek ne znajo razložiti ali gre za potres ali za kaj drugega. Ko se prah nekoliko razkadi, ležijo na ulici razmesarjena trupla sodnika Chinnicija, karabinerjev Trapassa in Bartolette, v veži poslopja, iz katerega je izstopil sodnik, pa umira vratar, 56-letni Stefano Li Sacchi. Tu pa tam ležijo ranjenci, trije karabinerji in enajst mimoidočin, med temi dve ženski in sedemletni otrok. K sreči bodo potem v bolnišnici «Villa Sofia» ugotovili, da gre pri vseh le za lažje poškodbe.

Kmalu po atentatu, je območje UL Pipitone Federico obkrajeno in karabinerski izvedenci začnajo s preiskavo. Kolikor se lahko razbere iz razbitin fiat 126, so ga mafiji dobesedno napolnili z eksplozivom — 100 kg tritola ali še več, eksplozijo pa sprožili s posebno napravo iz

daljave, in to pra v trenutku, ko je bil sodnik tik zelenega fiat. Kaj drugega je iz razbitin težko razbrati.

Nobenega dvoma ni, da je mafija dobro izbrala svojo žrtev. Sodnik Rocco Chinnici, rojen leta 1925 v kraju Misilmeri nedaleč od Palerma, trije odrasli otroci, je pred leti prevzel mesto sodnika Terranove, bivšega komunističnega parlamentarca, ki ga predstavlja nov kriminalni podvig mafije, in zaostрил boj proti organiziranemu kriminalu ter ga vodil do njegove popolne iztrebitve.

Pertini na pogrebu

PALERMO — Predsednik republike Sandro Pertini, ki se bo danes zasebno udeležil pogrebnih svečanosti za žrtvami mafijskega atentata (pogreb bo neposredno prenašalo tretje televizijsko omrežje od 11. ure dalje), je včeraj naslovil na predsednika ministrskega sveta Fanfanija brzojavko, v kateri poudarja, da bo italijanski narod sprejel izziv, ki ga predstavlja nov kriminalni podvig mafije, in zaostрил boj proti organiziranemu kriminalu ter ga vodil do njegove popolne iztrebitve.

Prizorišče krvavega mafijskega atentata

(telefoto AP)

Rekord za rekordom: dolar že 1566,50 lire

RLM — Dolar še vedno nezadržno narašča ter je včeraj dosegel nov rekord v odnosu praktično do vseh drugih valut. Njegova kotacija v Italiji je ob zaključku tedenskega borznega poslovanja znašala 1566,50 lire, kar pomeni nov skok za 11,5 lire v primerjavi z že rekordno kotacijo 1555, zabeleženo v četrtek. Samo v zadnjem tednu, je ameriška valuta narasla za 35 lir, kar pomeni ovrednotenje za 2,28 odst., skok v zadnjem mesecu pa je znašal 62,5 lire ali 4,15 odstotka.

Podobno ovrednotenje je dolar včeraj zabeležil tudi v odnosu do drugih evropskih valut, tako zlasti do francoskega franka, španske pezete in danske krone. Tokrat je ameriška valuta premagala tudi tradicionalno trdnost nemške marke: na frankfurtski borzi je ob zaključku poslovanja notirala 2,6435 marke, kar je predstavljalo rekordno višino od daljnega 30. septembra 1975. Nazadovanje marke bi bilo še večje, da ni Bundesbank v zadnjih dneh «vrgla» na tržišče okrog 90 milijonov dolarjev. Premoč dolarja je krepko občutil tudi japonski jen, edina izjema je švicarski frank, ki je obdržal kar čvrsto kotacijo nasproti ameriški valuti, in to kljub nastopu tridnevnega «week-end»: švicarske borze bodo namreč ponovno odprte šele v torek, ker je v ponedeljek švicarski državni praznik.

Lira je včeraj nazadovala tudi v odnosu do nekaterih drugih valut, od nemške marke do švicarskega franka. Po mnenju nekaterih opazovalcev naj bi drsenje domače valute «potiskala» sama Banca d'Italia, da bi olajšala izvoz italijanskega blaga na tuja tržišča.

Vzporedno z naraščanjem dolarja, cena zlata postopoma upada: v Londonu je rumena kovina včeraj notirala 422 (v četrtek 425,50) dolarja za unco. Prav tako upada cena srebra.

Sklep obeh zborov skupščine Jugoslavije

Gospodarstvo stabilizirati z opiranjem na lastne sile

BEOGRAD — Oba zbora skupščine Jugoslavije sta včeraj sprejela sklepe o uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Sklepi poudarjajo, da je nujno treba zagotoviti, da v vsej družbi takoj začnejo organizirano in enotno uresničevanje tega programa. Posebej je poudarjena nujnost opiranja na lastne sile in predvsem kar največje izkoriščanje lastne sile in predvsem kar največje izkoriščanje vseh naravnih, materialnih, človeških in drugih zmogljivosti, pravzaprav z vseh virov.

Član zveznega izvršnega sveta Jan Smole je obvestil delegate o položaju v zvezi s finančnim paketom in o sedanjem stanju izkoriščanja finančnih posojil.

«Menim, da ima odločilno mesto med narodni denarni sklad, je dejal Smole. Prav danes denarni sklad razpravlja o naši državi, jugoslovanski gospodarski dejavnosti ob prvem polletju. Kot je znano, naj bi od denarnega sklada dobili 260 milijonov dolarjev, ki jih izkoriščamo v dveh obdobjih. V prvem polletju 378 milijonov dolarjev, od denarnega sklada pa bi morali dobiti še 242 milijonov dolarjev. Na današnji seji izvršnih direktorjev naj bi rešili vprašanje tako imenovane «trete tranše», ki naj bi začela veljati 15. avgusta v višini 110 milijonov dolarjev, preostalih 132 milijonov dolarjev, kar je povezanost s četrto tranšo, novembra.»

V zvezi z denarnim skladom je Jan-

ko Smole še omenil, da je začetek izkoriščanja tretje tranše posojila povezan s celotno poravnavo vseh zaostalih plačil tujim bankam. To pomeni, da moramo odpraviti vse zamude glede plačila glavnice ali obresti.

Drugi udeleženec je Svetovna banka s posojilom, ki ni obrnjeno na finansiranje posameznih naložb, temveč predstavlja posojilo za tako imenovano strukturalno prilaganje. To posojilo je bilo odobreno v višini 285 milijonov dolarjev.

Tretji element v tem paketu je banka za mednarodne poravnave v Baslu. Od te banke smo doslej načelno dobili 500 milijonov dolarjev.

Naslednja točka, ki predstavlja srž finančne podpore in je najpomembnejša, je vprašanje komercialnih bank. Na eni strani gre za novo srednjeroč-

no posojilo v višini 600 milijonov, hkrati pa gre za refinanciranje v višini milijarde 400 milijonov glavnice zapadlih obveznosti na temelju glavnice v letošnjem letu, po drugi strani pa gre za urejanje tega paketa kratkoročnih posojil in to ne le za leto, temveč za obdobje 24 mesecev. To urejanje kratkoročnih kreditov za dvestoletno obdobje, bi nam v dokajšnji meri olajšalo perspektivo za leto 1984, je še dejal Jan Smole.

Zvezni sekretar za zunanjo trgovino Milenko Bojanić pa je govoril o izvozu in blagovnih posojilih. V letošnjem prvem polletju lahko ugotovimo ugodna gibanja v primerjavi z enakim letom na gibanja na področju gospodarskih odnosov s tujino. Razveseljuje dejstvo, da se je zlasti povečal izvoz v razvite zahodne države.

**BOGATA IZBIRA
POLETNIH OBLAČIL
ZA MOŠKE, ŽENSKÉ
IN OTROKE**

Vse po znižanih cenah!
TRŽIČ Ul. Duca D'Aosta 91/93
Tel: (0481) 44557

LJUBLJANA — V Jugoslaviji smo v zadnjih časih navajeni marsikateri dogodek imenovati z Dnevom X; s tem mu hočemo dati nekakšno prelomno pomembnost. S takim dnevom je bilo npr. označeno zasedanje zvezne skupščine, na katerem so sprejeli pogoje za vračanje tujih posojil oziroma so se odločili, da bomo najeli nova tuja posojila, čeprav so pogoji za najetje neugodni. S takim dnevom smo označili celo nekaj letošnjih sestankov jugoslovanskih komunistov na najvišji ravni, ko so govorili o gospodarskem položaju v Jugoslaviji. Zdaj pa se zdi, da je kar cel julij zaslužil oznako s katero pripisujemo nečemu prelomno pomembnost. Takšno oznako si je zaslužil zato, ker vsi najpomembnejši politični in družbeni forumi obravnavajo dolgoročni program stabilizacije jugoslovanskega gospodarstva, ki ga je po skoraj dveletnem delu izdelala posebna komisija (ali Kraigherjeva komisija, ker jo je vodil Sergej Kraigher), v kateri je delalo celo 350 najrazličnejših strokovnjakov, od najvidnejših politikov, do najvidnejših ekonomistov. Doslej so program gospodarske stabilizacije podprli vsi, ki so o njem razpravljali: tako zveza komunistov kot socialistična zveza, sindikati, republiške in pokrajinske skupščine itd. Toda dokončna odločitev bo padla v zvezni skupščini, kjer pa zaradi predhodnih razprav ni pričakovati zavrnitve.

Na kratko je zelo težko označiti, kaj naj bi bil dolgoročni program gospodarske stabilizacije. Zlasti zaradi, ker ga nekateri imenujejo kar «širok in vsestranski poseg v sedanjí položaj v družbi in v gospodarstvu».

Takšen stabilizacijski program je bil seveda narejen predvsem zaradi gospodarskega položaja, zaradi spo-

znanja, da jugoslovansko gospodarstvo v primerjavi z drugimi zastaja. Do ugotovitve, zakaj gospodarstvo zastaja, pa ni bilo lahko priti, saj je komisija delala dve leti. Ne gre seveda za to, da bi imela Jugoslavija slabe ekonomiste, ki ne bi znali analizirati in svetovati in se je delo zaradi tega zavleklo, pač pa so gospodarska vprašanja kar naprej dobivala politično razsežnost, kar pomeni, da je bilo treba očistiti veliko povsem političnih vprašanj. Takšno razčiščevanje pa je v tako raznovrstni državi kot je Jugoslavija izredno težko, kajti navadno trčijo med seboj povsem nasprotni interesi. Zato ne sme presenečati, če so na nedavnem partijskem plenumu in na seji zvezne socialistične zveze poudarjali, da ne smemo ponavljati in podpirati vprašanj, ki so bila že prediskutirana v komisiji in v drugih političnih forumih ter odgovori že poenoteni. Zaradi tega je možen vtis, da je razprava že zaprta, da programa v bistvenih potezah ni mogoče spreminjati, v resnici pa je v tem videti poizkus, da bi čimprej prešli k akciji.

Vsi sedanjí sestanki političnih teles so izvenili pravzaprav kot poziv na akcijo. Zdaj ne zadostuje več samo znanstveno opazovanje, analiziranje, razlaganje položaja, zdaj je treba v akcijo, je na primer sklep socialistične zveze. Takšni pozivi so zdaj seveda nujni, hkrati pa dokazu-

jejo, da v Jugoslaviji vendarle še niso vsi pripravljeni za akcijo. Takšne vseobsežne akcije pa tudi ne more biti, dokler niso stališča o stabilizaciji gospodarstva povsem poenotena v samih državnih in političnih vrhovih. Zdaj, ko je program narejen, se zdi, da so stališča poenotena. Zato tudi zahteva, da vprašanj ne gre ponovno odpirati, ampak da je treba v akcijo.

Odprtih vprašanj, okoli katerih so se kresale razprave, je bilo veliko. To odkrito priznavajo tudi najvidnejši predstavniki Kraigherjeve komisije. Zdi pa se, da je bilo, da tako rečemo, nekaj generalnih vprašanj, okrog katerih je najdalj tekla razprava. Na videz so npr. vsi pristajali, da morajo biti za delovanje jugoslovanskega gospodarstva odločilne tržne (ekonomske) zakonitosti. Toda v posameznih okoljih so si zelo različno razlagali kaj so tržne zakonitosti, kako naj delujejo, kaj naj te zakonitosti določajo. Bilo je precej zagovornikov ideje, da sta si samoupravno organizirano gospodarstvo in sistem tržnih zakonitosti v nasprotju in da se je torej treba odločiti za eno ali za drugo. Zdi se, da je za razvoj jugoslovanske družbe in gospodarstva izredno pomembno zdaj prevladujoče stališče, da se samoupravno organizirano gospodarstvo lahko potrjuje samo v tržnih razmerah, pri čemer pa ima seveda načrtovanje izredno pomembno vlogo. Tako

je Jugoslavija ostala pri nekakšnem tržno-planskem gospodarstvu, v katerem pa morajo biti odločilne splošne ekonomske zakonitosti. Ne bi sicer mogli trditi, da se je s tem uveljavil nekakšen prirojen sistem kapitalističnega gospodarstva, kjer so začetek vsakega gospodarskega delovanja tržne razmere, lahko pa trdimo, da je prišlo do velikega odmika od takšnega planskega gospodarjenja, kakršnega poznajo v vzhodnih socialističnih državah.

Drugo izredno pomembno dejstvo je najeti v odločitvi o odločnem vztrajanju pri samoupravljanju. Zaraven je bil statističen model, v katerem so nekateri videli zaradi naraščajočih gospodarskih težav edini izhod. Trdili so, naj država vzame vse niti gospodarstva v svoje roke. Kot trdijo, je bilo treba veliko naporov, da je bila linija strta, precej težav pa je bilo tudi z zagovorniki gospodarskega (in družbenega) liberalizma. Kot je dejal sam Kraigher je bilo največ težav pri političnem usklajevanju stališč okoli kmetijstva, emisije denarja, pri koncentraciji kapitala in pri kreditnih depozitih. Vse to je bilo seveda povezano z vprašanjem, kakšno gospodarsko politiko bo treba voditi, kajti stabilizacijski program ima že čisto določene elemente gospodarske politike.

S tem programom so torej ustvarjeni politični pogoji za stabilizacijo

gospodarstva oziroma za odločilnejše posege v družbo. Pa vendar se je npr. Kraigher javno vprašal, ali so zagotovili, da tudi ta akcija ne bo zamana, da ne bo zvođenela. Zagotovilo vidi v delovanju subjektivnih sil. Predpogoji za akcijo, tako se zdi, so spremembe, ki jih program zahteva. Vendar ne vsakršne spremembe, pač pa takšne, ki bodo ustvarile pogoje za boljše gospodarjenje. Sam dolgoročni program gospodarske stabilizacije v bistvu ni namreč nič drugega kot iskanje možnosti za boljše gospodarjenje. In zdaj v imenu tega načela prihaja tudi do takih trditve: v naši družbi ni ničesar tako svetega, da tega ne bi smeli spreminjati. Če imamo boljše rešitve. Take trditve si pri nas in po svetu različno razlagajo: nekateri vidijo v tem spremembo nekaj postavljenega gospodarskega sistema, drugi — in ti imajo v regah veliko več argumentov — pa vidijo v tem dograjevanje gospodarskega sistema.

Ob tem programu bi bilo treba opozoriti še na veliko stvari, vendar se nam zdi izredno pomembno naslednje dejstvo. O dolgoročnem gospodarskem programu je najprej pripravljala socialistična zveza, torej tista politična organizacija, ki združuje vse socialistične družbene sile, od komunistov do vernikov. Namerna je jasna, odločitev je treba V akcijo za stabilizacijo je treba pritegniti vsakogar. Zato so celo porazrazirali staro politično reko in zdaj pravijo: z nami je, kdor ni proti nam. S tem pozivajo vsakega v akcijo za stabilizacijo in zato si ne kaže delati utvar o možnih političnih spekulacijah.

JOŽE PETROVIČ

Gospodarsko pismo iz Slovenije

Za boljše gospodarjenje

Arafatovi pristaši zapuščajo Dolino Bekaa

ZDA podpirajo delni umik izraelskih sil

BEJRUT — Streljanje in eksplozije granat še vedno odmevajo v Dolini Bekaa, kjer že vsaj teden dni trajajo krvavi spopadi med palestinskimi uporniki, ki jih podpira Sirijska in borci Al Fataha, ki so ostali zvesti predsedniku PLO Arafatu. Da bi skušali ustaviti nadaljnje prelivanje krvi, so poveljniki Al Fatahovih enot zahtevali od libanonskih oblasti, naj pomagajo pri evakuiranju Arafatovih pristašev iz Doline Bekaa ter njihovi premostitvi v libanonski Tripoli na severu države.

Vendar niti tam ni mirno, saj poročajo, da so se prav včeraj začeli spopadi med muslimanskimi enotami, protisirijskimi in drugimi silami. Spopadi so se vneli, ko so si že od nekdaj sprte skupine skušale zagotoviti nadzorstvo nad nekaterimi položaji ključnega značaja v mestu, ki so jih sirske čete včeraj nepričakovano zapustile. Sirske čete ostajajo seveda na svojih položajih okrog Tripolija, kjer se nahajajo taborišča palestinskih beguncev in večje število Al Fatahovih borcev.

V južnem Libanonu se medtem pripravljajo na dolgo izraelsko okupacijo. Izraelska vojska je v četrtek sprejela navidez dokaj nenavaden ukrep, saj je zaprla vojašnice protisirijske desničarske falange, kar je med oboroženimi enotami te organizacije povzročilo ne malo nejevolje in presenečenja.

Delni umik izraelskih čet iz Libanona je bil glavni predmet pogovorov, ki sta jih imela zunanji ministri Šamir in obrambni minister A-

rens v Washingtonu s predstavniki Reaganove administracije. Tiskovne agencije poudarjajo, da je ameriška uprava pristala na delni umik izraelskih sil iz Libanona, kljub nekaterim prejšnjim izražnim pomislekom, češ da bi bilo treba počakati, dokler ne najdejo sporazuma za umik tudi drugih oboroženih sil z libanonskega ozemlja. Proti delnemu umiku izraelskih sil je bil odločno proti libanonski predsednik Džemajel, ki se boji, da se bodo Izraelci ustavili v južnem Libanonu, kar bi utegnil biti prvi korak k prisvojitvi tega ozemlja in razkosanju Libanona. Ameriški državni tajnik pa je po pogovoru s Šamirjem in z Arsenom dejal, da ZDA podpirajo delni umik izraelskih sil, ki naj bo le korak k popolnemu umiku. S tem je Izrael v bistvu prejel »zeleno luč« za uresničitev svojega načrta.

Pripadniki levičarske organizacije »24. oktober« na položaju v Tripoliju v Libanonu (Telefoto AP)

Zasedanje varnostnega sveta

NEW YORK — Varnostni svet je v četrtek zvečer na zahtevo skupine arabskih držav razpravljal o kritičnem položaju na arabskih ozemljih, ki so pod izraelsko okupacijo. Vseh šest govornikov je obsodilo ravnanje izraelske vojske na zasedenem ozemlju. Na zasedanju so med drugim prebrali osebno poslanico predsednika PLO Arafata, ki opisuje na dramatičen način življenje arabskega prebivalstva v Cisjordaniji, še zlasti po atentatu na študente hebronske muslimanske univerze.

Predstavniki Indije, ki je spregovoril v imenu neuvrščenih držav, je dejal, da so slednje šokirane sprčo zadnjih dogodkov v Hebronu, kjer je preganjanje Palestincev postalo že vsakdanja praksa. Neuvrščene države so pozvale varnostni svet naj obsodi atentat v Hebronu in naj ga nedvoumno pripiše izraelskim okupacijskim silam. Zadnji dogodki imajo kot cilj ustvarjanje kaosa in preplaha med arabskim prebivalstvom, da bi se slednje samo odločilo na odselitev.

V Peraju izredno stanje podaljšano za 60 dni

LIMA — Perujska vlada je sklenila, da bo podaljšala izredno stanje v vsej državi še za 60 dni. Izredno stanje je bilo napovedano zaradi hudih atentatov na javno in zasebno življenje. Podaljšanje za dva meseca je edini ukrep, ki ga še dovoljuje ustava.

Reaganov neuspeh pred poslanskim domom

NEW YORK — Reaganova politika do Srednje Amerike ter še posebej do Nikaragve je včeraj doživela precejšen neuspeh. Predstavniki dom je namreč glasoval dvakrat proti tistemu delu Reaganove politike, ki se nanaša na »tajno« pomoč ameriške obveščevalne službe (CIA) silam, ki se borijo proti nikaragovski vladi. Pri prvem glasovanju se je izreklo proti »tajni« pomoči 221 poslanca, za pa 205. Sledil je skrajni poskus Reaganove administracije, da bi popravila neuspeh. Toda tudi drugo glasovanje se je zaključilo z istim rezultatom.

Vprašanje je, kako se bo obnašal senat, kjer ima Reagan trden položaj.

□ PARIZ — štiri industrijske družbe Francije, Italije, ZRN in Velike Britanije so podpisale sporazum o ustanovitvi družbe, ki bo organizirala v Evropi proizvodnjo veččlenskiga izstrelka »MLRS«, ki bo služil evropskim vojskam.

Armenski teroristi grozijo z maščevanjem

LIZBONA — Portugalska policija je pojasnila v glavnem, kako je potekel atentat armenskih teroristov na sedež turškega diplomatskega predstavništva v Lizboni. Kot znano, je pri atentatu izgubilo življenje pet teroristov, žena odpravnika poslov Mihcioğluja ter portugalski policist, ki je bil na straži pred veleposlaništvom.

Policija sedaj raziskuje, če so teroristi prinesli s seboj iz tujine eksploziv in orožje. Domnevajo, da so prišli iz Bejruta. Eden od njih je bil dan pred atentatom v okolici na ogledu. Prepoznal ga je eden od uradnikov veleposlaništva, ker je šlo za terorista, ki je padel pod streljo policista pred vzhodom v veleposlaništvu. Domnevajo tudi, da so imeli teroristi v Lizboni oporno točko in ljudi, ki so jim pomagali.

Atentat na veleposlaništvo se je v bistvu ponesrečil, ker se zunanja vra-

ta niso odprla, kot so predvidevali teroristi, čeprav so treščili vanje z avtomobilom. Pri tem so izgubili precej dragocenega časa, kar je bilo usodno za enega od njih, ki ga je nekaj metrov pred glavnim vhodom pokosila policajeva brzostrelka. Zato so se teroristi zatekli v rezidenco veleposlanika. Tja se je potem napotil tudi odpravnik poslov, ki je na svojih ramah prinesel ženo iz stavbe. V bolnišnici pa ji ni bilo več pomoči. Odpravnikov sin se je rešil s skokom z okna.

Včeraj je na uredništvo AFP v Lizboni telefoniral neki neznanec, ki je izjavil, da je v Lizboni skupina armenskih teroristov, ki bo maščevala svoje padle tovariše. Neznanec je govoril slabo portugalsko.

O atentatu v Lizboni je govoril tudi ameriški predsednik Reagan, ki je obsodil dejanje, pa čeprav bi izhajalo iz pravičnega sovraštva.

Diplomatski incident v Madridu

Predsednik španske vlade Felipe Gonzalez skuša pomiriti šefa protokola Ekvatorialne Gvineje Manuela Nze Nzoga (na skrajni desni), potem ko je slednji protestiral, ker niso dovolili vstopa v predsedniško palačo telesni stražni gvinejskega predsednika Obianga Nguema (Telefoto AP)

V Honduras prihajajo »zeleni čepice«

TEGUCHIGALPA (Honduras) — V Honduras je pripotovala druga skupina 80 ameriških vojnih svetovalcev, ki naj bi začeli pripravljati skupne ameriško - honduraške vojne manevre, ki naj bi se začeli prihodnji mesec. Skupina 120 ameriških »zelenih čepic« je že prej prišla v Honduras. Pri manevrih bodo sodelovali, poleg honduraške vojske, tudi 4000 ameriških vojakov in večje število vojnih ladij (tudi dve letalonosilki).

Angleški izstrelki iz angleških tovarn

LONDON — Angleško obrambno ministrstvo je sporočilo, da bo odkupilo izstrelke »Alarm« (izstrelke antiradar »zrak - površina«), ki ga izdeluje »British aerospace«, namesto ameriškega tekmeča »Harma« (izstrelke antiradar z visoko hitrostjo), ki ga proizvaja »Texas instrument« iz Dallasa, ki je povezana z angleško »Ducas aerospace«. Raketo bodo namestili na nove bombnike »Tornado« pri RAF.

□ SANTIAGO DE CHILE — Čilska opozicija bo objavila pred četrtem protestnim dnem (11. avgusta) svoje politične in gospodarske predloge. Pri oblikovanju teh predlogov je sodelovala vsa opozicija razen komunistov (katerim pa so bili dokumenti poslani na vpogled).

Na Poljskem strožji zakon o cenzuri

VARŠAVA — Poljski sejm se je ponovno ukvarjal s kazenskim zakonikom in s zakonom o cenzuri, ki ga je bil spreminil pred tednom dni, ko je bilo na Poljskem opravljeno vojno stanje. Odboril je dva popravka, ki sta bila sprejeta z veliko večino glasov, sicer pa je bila seja parlamenta nad vse živahna, saj jo je popestrila tudi razprava o davčni reformi, ki je doživela vrsto kritik. Poleg tega je sejm odobril zakon o ustanovitvi poljske tiskovne agencije, ki je tako postala uradni vladni organ, kot sta že radio in televizija. Po reformi bo predsednik poljske agencije imenoval predsednik vlade.

Sejm se je torej spoprijel z vrsto predlogov, katerih dejanski namen je, da povečajo moč in vpliv vlade na Poljskem. To velja tudi za popravke kazenskemu zakonu in zakonu o cenzuri.

Eden pomembnejših členov novega kazenskega zakonika določa večje število »zločinov« proti interesom države, zaradi katerih bodo morali obtoženci še nadalje pred vojaška sodišča. Deset poslancev je volilo proti temu popravku.

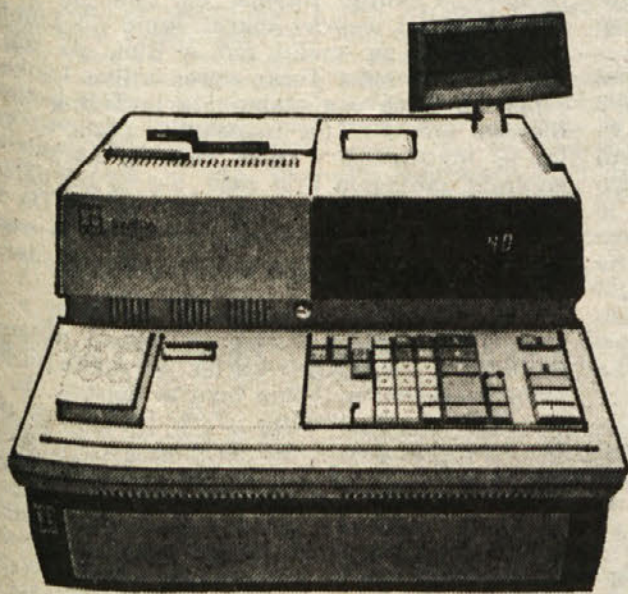
Med razpravo o zakonu o cenzuri je spregovoril samo en poslanec, Carol Malczuzynski, znan časnikar in predsednik društva za zaščito avtorskih pravic. Kritiziral je predlog za spremembo zakona o cenzuri, ki je bil v veljavi samo dva meseca in

pol. In je dejal, da gre za popravke, ki zaostrujejo cenzuro in ki bodo ostali trajno v veljavi. Hudomušno je pripomnil, da ima vtis, da ima vlada zakonodajalca, ki ji predlaga slabo izdelane zakone v zgrešenem trenutku, nato pa je polemiziral s predstavniki vlade, ki so dejali, da so ti popravki nepomembni, češ, zakaj so jih sploh predlagali. Sociolog Jan Szczepanski je prav tako polemiziral z vlado in dejal, da je zgrešeno misliti, da cenzura ščiti sistem. Poudaril je, da bi bila evropska kultura zelo revna, če bi bilo vedno nastajeno samo tisto kar je cenzura dovolila.

Heidemann ni kriv ponarejanja?

BONN — Odvetnik, ki zagovarja Gerda Heidemann, od »Stern«, ki je obtožen ponarejanja Hitlerjevih »dnevnikov«, je izjavil, da bo v kratkem posredoval preiskovalnemu sodniku kaseto z magnetofonskim posnetkom, iz katerega je razvidno, da njegovo varovanje ni nič vedel o ponarejanju. Posnetek vsebuje telefonski pogovor med Heidemannom in Konradom Kujauom, ki je ponaredil »dnevnik«. Odvetnik upa, da bo Heidemann prišel na začasno svobodo.

KDOR KUPI REGISTER-BLAGAJNO SWEDA JE IZPOLNIL VSE POGOJE

Sweda
Litton Italia

POMENI REGISTER-BLAGAJNO
... KER ZE 40 LET PROIZVAJA EDINOLE REGISTER-BLAGAJNE

R.E.A.N.

Ekskluzivni zastopnik

Trst — Ul. Campo Marzio 6

telefon 733401

Na prvi seji deželne skupščine po junijskih volitvah

Naša dežela ima od včeraj novo vlado Predsednik Comelli orisal njen program

Deželni svet je včeraj izvolil novega predsednika deželnega odbora in štirinajst odbornikov, ki sestavljajo novo deželno vlado. Pri volitvah je predsednik Antonio Comelli prejel točno 37 glasov deželnih svetovalcev, kolikor znaša skupno število glasov deželne vladne koalicije. Pri odbornikih pa so glasovi nekoliko kolebali, v skladu z osebnimi simpatijami pač. Edino izjemo predstavlja 41 glasov, ki jih je prejel tržaški odbornik Krščanske demokracije Dario Rinaldi, za katerega so strnjeno glasovali člani koalicije, povrh pa štirje svetovalci Liste za Trst. Giuricin je kasneje potrdil to glasovanje in ga utemeljil, češ da gre za »tržaško solidarnost«. Zelo verjetno pa pomeni nekaj več, oziroma je neka oblika hipoteke na jesenske razprave o tržaškem občinskem odboru in županu.

Antonio Comelli

Osrednji del poročila obravnava gospodarska vprašanja in posega dežele, ki bodo šli v naslednje smeri:

- posegi za zaključek obnove od potresa porušeni področij
- posegi za pomoč in uravnovešanje stanja šibkih področij
- ukrepi za razvoj celotnega ozemlja
- ukrepi za pomoč gospodarstvu za ohranitev in uveljavitev zaposlitvene ravni
- ukrepi za obrambo in izboljšanje življenjske ravni.

Še zlasti obsežno obravnava Comelli pomoč šibkim področjem, kjer gre v prvi vrsti za Trst in Gorico. V tem delu poročila skuša očitno nekoliko ublažiti polemike, do katerih je prišlo zaradi prevlade Furlanov in novega razmerja sil v deželnem odboru. To povezuje Comelli s položajem mejnih področij in z ukrepi, ki jih bodo zahtevali tudi od osrednje vlade. Isti cilje zasledujejo tudi gradnje novih cestnih povezav, pobude znanstveno raziskovalnega značaja in »morebitne nove forme in perspektive gospodarskega sodelovanja v okviru osimskih sporazumov«. Treba je namreč podrobno preučiti sedanje rezultate, vzroke neučinkovitosti v nekaterih sektorjih in tudi razne drugačne možne oblike, ki bi omogočile razvoj sodelovanja za celotno mejno področje.

Na včerajšnji seji deželnega sveta so tudi obnovili posebno komisijo za vprašanja od potresa porušeni področij. Ustanovili pa so posebno komisijo za vprašanja evropske skupnosti, za zunanje odnose in za probleme posebne komisije za izvajanje osimskih sporazumov. V bistvu gre torej za bivšo »komisijo Osimo« z znatno razširjenimi pristojnostmi, kateri bo predsedoval po sporazumu šestih strank svetovalec Slovenske skupnosti Drago Štoka.

Deželni svet bo o sestavi odbora in programu razpravljal v ponedeljek in torek, ko bo zaključno glasovanje in izvolitev predsednikov komisij.

Tržaška občina je na licitaciji oddala podjetju Busà dela za obnovo drevesnih nasadov na Korzu Cavour, Trgu Venezia in nabrežjih Grumula, Sauro in Gulli. Gre za 142 dreves, ki jih bodo nanovo ogradiili vsakega posebej z železno ograjico. Izključna cena za izvršitev del je znašala 52 milijonov 975 tisoč lir, podjetje Busà pa jih bo opravilo za 11 odst. ceneje.

SESTAVA DEŽELNEGA ODBORA

predsednik	Antonio Comelli	KD	37
podpredsednik, načrtovanje, proračun	Piero Zanfagnini	PSI	35
zunanje zadeve	Gioacchino Francescutto	PSI	35
industrija in obrt	Gabriele Renzulli	PSI	37
higiena in zdravstvo	Carlo Vespasiano	PSDI	37
krajevne ustanove	Dario Barnaba	PRI	38
šolstvo, strokovna vzgoja	Paolo Solimbergo	PLI	41
problemi EGS	Dario Rinaldi	KD	36
finance	Adriano Bomben	KD	39
javna dela	Romano Specogna	KD	38
obnova potresnih področij	Mario Brancati	KD	37
turizem in šport	Silvano Antonini	KD	34
delo, socialno skrbstvo in izseljevanje	Giovanni Di Benedetto	KD	38
povezave, promet	Renato Bertoli	PSDI	35
trgovina in kooperacija	Alfeo Mizzau	KD	35
kmetijstvo			

V zadnjem stolpcu število glasov, prejetih na včerajšnjem glasovanju v deželnem svetu

Kaj pravi Comellijev program o manjšinski problematiki Izpolniti pričakovanja Slovencev

Posebno poglavje v programu novega odbora je posvečeno manjšinski problematiki oziroma vprašanju »krajevnih jezikov«, tako da so v istem poglavju poleg Slovencev zaobeti še Furlani, kot tudi italijanska manjšina v Jugoslaviji. To poglavje objavljamo v celoti.

Deželni odbor se dobro zaveda nujne, da se izpolnijo pričakovanja pripadnikov slovenske manjšine glede sprejetja juridično - normativnega instrumenta, ki naj previdne — tudi na zakonodajni ravni — primerne zaščitne ukrepe.

Dolžnostno se mi zdi v teh programskih izjavah poudariti okoliščino, da ta večina — kakor že prejšnja — za jema tudi Slovensko skupnost. Gre za pomenljivo izbiro in premik, ki ne izražata zgolj upoštevanja in spoštovanja manjšine, temveč tudi stvarno vo-

ljo po tvornem ukrepanju za priznanje in ovrednotenje njene istovetnosti.

Odbor se torej znova obvezuje, da bo v vseh ustreznih in učinkovitih oblikah, zlasti pa s pomočjo parlamentarnih zastopstev, sledil in spodbujal razpravljanje o zakonskih osnutkih, ki so že bili ali še bodo predloženi državnemu parlamentu. Odbor izraža željo, da bi na ravni te pristojne institucije po širokih poglobitvah vprašanja v pretekli zakonodajni dobi, in to tudi na vladni ravni, naglo lahko prišlo do opredelitve zakonske pobude o zaščiti. Medtem pa odbor zagotavlja svojo pozornost reševanju problemov in sprožanju pobud, ki jih je mogoče izpeljati ob zaslombi dežele.

Ob potrditvi važnosti in pomena, ki ju pripisujemo problemu manjšin, gre opozoriti tudi na italijansko manjšino onkraj meje; povsem razumemo njeno prizadevanja, da še naprej celovito izraža svojo bitnost in ohrani neoviran stik z matično kulturo.

Glede vprašanja krajevnih jezikov, med katerimi pripada posebno mesto furlanščini, potrjujemo potrebo po o-

hranitvi njene identitete z okrepitevijo in ovrednotenjem njenih tradicij, značilnosti in razločilnih svojstev.

Odbor deli s prizadetimi pričakovanje po odobritvi zakona o jezikovnih skupinah, v tej smeri je nalašč za to zadalžen odbor komisije za ustavno vprašanja pri poslanski zbornici v pravkar iztekli zakonodajni dobi opravil plodno delo.

Kolikor je znano — in s takšno smeritvijo soglašamo, bi moral državi ni zakon vsebovati splošna vodila o zaščiti zgodovinskega in kulturnega premoženja, obenem pa naši deželi omogočiti, da bi s primernimi avtonomnimi pobudami sama vrednotila furlanščino.

Mimo bodočih zakonodajnih pobud pa velja potrditi aktualno učinkovitost deželnega zakona 68 iz leta 1981, ki v posebnem poglavju o furlanskem jeziku in drugih krajevnih jezikih in kulturah odpira široke možnosti, le globoko proučiti jih je treba in nato izvajati.

Zaradi popravil na grezničnem omrežju bo v soboto, 30. in v nedeljo, 31. julija, prepovedano parkirati vozila v Ul. Fra Pace da Vedano.

Pokrajina odpre poletni center

Pokrajinska uprava priredi od 16. do 31. avgusta v prostorih zavoda IPAM na Reški cesti 201 poletni center za otroke. Center sprejme lahko največ 25 malčkov od 3. do 6. leta in prednost pojde tistim, ki so tega zares potrebni. Center bo deloval vsak delavnik, (razen ob sobotah) od 9. do 16. ure. Prošnje za sprejem otrok v center morajo starši predložiti uradu za oskrbo mladoletnih (Ufficio assistenza minori) v Ul. Cellini 3, II. nadstropje, najpozneje do 5. avgusta. Za podrobnejše informacije se lahko obrnejo na isti urad po telefonu — 61822 in 64978.

Branko Babič

2.

Ob Vidalijevi knjigi Vrnitev v mesto brez miru

Tudi po končani vojni je imel težave s potnimi dokumenti, kot da se je vse zarotilo proti njemu. Ob prihodu novega italijanskega veleposlanika v Mehiko je končno dobil italijanski potni list in plačan listek za pot domov. Moral bi odpotovati 23. januarja 1947, po dolgi poti preko Južne Amerike, Afrike do Neaplja. »Ko sem bil že pripravljen za na pot«, pravi Vidali, »je prišel nek dober tovariš in mi dejal naj ne grem po tej poti, ker mi je nekdo pripravil past. Zato naj grem v Puerto Mexico, kjer se bom vkrcal na sovjetsko ladjo«. (Ne pove pa v kakšno past naj bi padel in ne kdo mu jo pripravlja. Tudi ne pove kdo je bil ta dober tovariš, ki ga je o tem obvestil in mu preskrbel listek za sovjetsko ladjo). Tako je 9. februarja 1947 (po osmih letih) zapustil Mehiko in se preko Murskega, Moskve, Budimpešte, Beograda in Ljubljane vrnil v Trst.

Te njegove dogodivščine, ne povsem prepričljive in jasne, sem povezoval z njegovim nastopom na izvršnem komiteju, ko sem to knjigo prebral. Iskal sem neko povezavo, pojasnilo za takšno njegovo obnašanje, ki se mi ni zdelo slučajno in ne brez nekega ozadja.

Ustanovni kongres KP STO, ki se je vršil prve dni septembra 1947, je potekal brez motenj Vidalija. Bil je zadržan in ni posegal v razpravo. Imeli smo

vtis, da se je umiril in morda spregledal svojo napako. Bil je izvoljen v vodstvo teritorialno nove partije.

Po kongresu naj bi izvršnemu komiteju poslal obširno pismo, v katerem pojasnjuje svojo kritiko naši partiji in pri tem skuša zanikati besede, ki jih je izrekel v tej kritiki. Precej prostora v pismu posveča prikazu svoje aktivnosti v Mehiki. To poročilo naj bi bil odgovor na moje vprašanje kaj je počel naj ves čas vojne in bivanja v Mehiki. Pismo je datirano z dne 10. 9. 1947. Jaz se resnično ne spominjam tega pisma, po arhivu pa tudi nisem brskal za njim, ker se mi za zgodovino ni zdelo tako važno.

Kmalu za tem se je ponovno podal v Rim na posvet. Po vsem kar je bilo medtem — spopad v izvršnem komiteju, ustanovni kongres KP STO — je prišel v Rim dokaj nerazpoložen in je celo razmišljal, da bi zapustil Trst in ponovno odšel v emigracijo. Tako vsaj piše v svoji knjigi. Sprejel ga je Togliatti, ki je bil že o vsem obveščen. Obvestil ga je Pratolongo, ki je bil tudi gost na kongresu in prinesel pozdrave KPI. Togliatti naj bi ga kritiziral zakaj piše pisma in počenja vse te stvari, predno se ne posvetuje z njimi. Očital mu je, da nima potrpljenja. Z drugimi besedami bi se lahko reklo, da prezgodaj odkriva karte. Napotil ga je nazaj v Trst z naročilom, da me povabi na obisk italijanski partiji, »da bi videl kako delamo, da bi se pogovorili in ga seznanili z italijansko situacijo. Sprejeli ga bomo kot prijatelja in mu omogočili, da bi nas bolje spoznal.« naj bi dejal Togliatti, »še potem se bomo dokončno pogovorili o tvoji nameri, da bi zapustil Trst.« (Koliko je Vidali resnično nameraval zapustiti Trst, pa je drugo vprašanje).

Tako se je Vidali vrnil v Trst z vabilom Togliattija, da obiščem Italijo. Vabilo sem v načelu sprejel, vendar sem izrazil željo, da se prej posvetujem z Ljubljano. To mu ni bilo všeč, češ kaj ima Ljubljana s tem opraviti, ko je vendar Trst samostojno

ozemlje. V knjigi navaja, da sem šel v Ljubljano in v Beograd, čeprav tokrat samo do Ljubljane. Da je on hodil za vsako reč v Rim, pa naj bi bilo povsem normalno. Težko sprejemljiva logika, ki ima svoje izhodišče v gledanju, da je Trst predvsem italijansko mesto in da Jugoslavija nima tu kaj iskati. Da je Jugoslavija v času vojne in na mirovnih pogajanjih zahtevala Trst zase, naj bi bil nacionalizem in imperializem. Tako razmišlja Vidali. Da tako gledajo italijanske konservativne sile, je razumljivo, težko pa se je sprijazniti s takim gledanjem na prednih sil.

Sodobni Trst je nastal in se razvil v povezavi s svojim zaledjem, kamor bi moral dejansko spadati, temu zaledju služiti in od njega črpati svoje življenjske sokove. Poleg tega je dejstvo, da Trst leži na slovenskem ozemlju. Trst Italija ne potrebuje, ne potrebuje njegovega pristanišča ne njegove industrije. Trst v okviru Italije je vedno stagniral in nazadoval. Služil pa je italijanskemu imperializmu kot baza, odskočna pozicija za imperialistično osvajanje dela Srednje Evrope in Balkana. To se je pretrevalo ves čas, ko je bil pod Italijo in najbolj pričljivo v drugi svetovni vojni, ko je fašistična Italija od tod krenila v napad na Jugoslavijo. Tudi našnja situacija Trsta ima mnogo podobnosti z njegovim minulim položajem in vlogo, ki jo je imel v Italiji. Tudi danes Trst težko živi brez povezave s svojim zaledjem in je Italiji v ekonomskem pogledu samo v breme. Tudi danes se v Trstu manifestirajo znani dogodki iz Giuntovih časov, delovanja italijanskih fašističnih škvader ob toleranci oblasti in se, prav gotovo v okviru širše strategije neofašizma, ustvarja napetost na meji. Ali je treba še kaj, da se to razume?

Nikoli nismo mogli do kraja razumeti in ne sprejeti stališče italijanske partije do tržaškega vprašanja, tako v času vojne kot po njej. Naj navedem bistvo znane Togliattijeve izjave ob priliki V. kongresa KPI, decembra 1945. (Navaja jo tudi Vidali):

Včerajšnja nevihta prinesla osvežitev, a veliko dela za gasilce in mestne redarje

Po popolni zatemnitvi silen veter, dež in toča

Po mučni soparici in vročini se je nebo nad Trstom in okolico včeraj okrog 15. ure nenadoma stemnilo. Ljudje so si z vsem srcem želeli osvežitve, ki jo je obljubljal svinčeni obok, toda nepričakovana noč, ki je legla na ceste in travnike, tako da so se cestne svetilke avtomatično prižgale, in pa nič kaj prijazna svetloba na obzorju, nista obljubljali le dežja. Temnoba občutek se je še povečal, ko je čez deset minut začel divjati silen veter, ki je klesil veje dreves, kot da bi bile travnate bilke. Marsikdo je pomislil, da se bliža zračni vrtnec, saj je veter podil pred seboj tudi težje predmete, kot so posode za odpadke in podobno. No, zračnega vrtnca na srečo ni bilo. Veter je ob prihodu mrzle fronte le napovedal naliv, ki se je na Krasu pomešal s točo. Trajalo je kakih 20 minut, da so se naravne sile razbesnele, nato je po malem le še deževalo, dokler ni zapihala burja.

Tako je šla mimo poletna nevihta, ki je namakala izsušeno zemljo, nas obdarovala s prijetno osvežitvijo, gasilec pa naložila več ur dela. Debele veje, ponekod tudi manjša drevesa, so padli na ceste in ovirali promet, pri Sv. Jakobu pa je veja padla na električno napeljavo in povzročila kratke stike, tako da je v tistem predelu dalj časa zmanjkala dobava toka. Prekinitev toka so zabeležili tudi v drugih četrtih in v Miljah. Še najmanj so jih bili veseli številni Tržačani, ki

so ostali vkleščeni v dvigalih. Kot je običajno ob velikih nalivih, je tudi včeraj voda preplavila Miramarski drevored pred bencinsko črpalko pri Rojanu in pod železniškim nadvozom, na srečo pa je kmalu odplavila in tako dovolila normalen promet.

S prelomljenimi vejami in nevarno nihajočimi drevesi so imeli nekaj dela tudi openski in miljski gasilci. V Miljah, oziroma pred vojaškim kopališčem pri Lazaretu, sta jo srečno skupila zakonca Pennino. Ko sta čakala v avtu, da bi se veter nekoliko ublažil, je padla na zadnji del njihovega

opla kadet težka veja, ki ju na srečo ni poškodovala, poznalo pa se bo, ko bosta poravnala račun avtokleparju. V Sesljanu so se z bali požara, ki se je vnel na smreki, v katero je udarila strela. Še preden so prihiteli gasilci pa je bila nevarnost mimo, saj je plamene pogasil dež.

Alarm so neznani telefonisti sprožili tudi na luški kapitaniji. Z obale pred Barkovljami in pred Lazaretom so opazili jadrnici, ki sta bili po njihovem v težavah. Posadki pa sta vedeli, kako se neurju streže in sta brez pomoči varno pristali.

Mnenje vremenoslovca o včerajšnjem neurju

Neurje, ki je včeraj popoldne zajelo naše kraje, nam je končno prineslo nekaj hladu. Ob tej priliki smo se telefonsko povezali z vremenoslovcem Silvijem Pollijem in ga prosili za kratek komentar. Povedal nam je, da gre za navaden pojav, saj nam je julij tako rekoč dolgoval deževne padavine. Tako poletno neurje pa ne prinaša dolgotrajne osvežitve, to pomeni, da bo prijeten hlad pri nas le kratkotrajen.

Da se neurje pripravlja, je profesor Polli dejal, je bilo jasno že ob 15. uri, ko se je nebo nenadoma zelo stemnilo. Nekaj minut za tem se je hipoma dvignil silen veter, ki povzroča izruvanje dreves, na morju visoke valove in drugo škodo. Končno se je ob 15. uri in 15. minut ulil dež, ki pa je mesto samo deloma zajel. Močnejše je deževalo na Krasu, kjer je padala tudi toča. Po takem poletnem neurju začne v Trstu zelo pogosto pihati burja (v devetih na deset primerov), ki prinaša s seboj mrzel zrak.

Ob 15. uri je bilo včeraj temno kot zvečer

Tako je sunek vetra nalomil platano na Šentjakobskem trgu

DREVI NASTOP T. DOMICLIJA Festival komunističnega tiska v Zgoniku

Po včerajšnji kratkotrajni, vendar blagodejni osvežitvi se v Zgoniku nadaljuje festival komunističnega tiska, ki ga prireja krajevna sekcija KPI Just Pegan. Popoldne ob 16. uri bodo prišli na svoj račun ljubitelji kvartanja, ki se bodo pomerili na turnirju v briškoli z bogatimi nagradami. Posebno med mladimi pa vladala veliko zanimanje za nastop znane slovenske kantavtorja Tomaža Domiclija, ki se bo predstavil občinstvu na koncertu ob 20. uri. Večer se bo zaključil s plesom ob zvokih ansambla Pomlad. Jutri zjutraj bo ob 9. uri balinarski turnir za dvojice ob 10. uri bo slikarski eksperimente za otroke iz vrtca in osnovne šole. Ob 19.30 bo koncert godbe od Korošcev, ob 20.30 bosta pozdravna nagovora, zatem pa plesna zabava z ansamblom Pomlad. B. S.

Več kot 10 milijonov lir plen stanovanjskih miši

Tatovi so predvčerajšnjim prišli do bogatega plena v stanovanju 62-letne Corinne Trani vd. Voch v Ul. Buonarroti 27. V spalnici so se polastili zlatih predmetov in draguljev za 10 milijonov lir, iz predala pa so odnesli tudi 100 dolarjev in 250 nemških mark. Odšli so tako, kot so prišli: skozi okno.

«Iztegnjena roka» družbe ANAS po razsodbi ustavnega sodišča

Ponudili 50 od sto odškodnine da bosta volk sit in koza cela

Kot smo kratko že včeraj poročali, so predstavniki milanskega podjetja Placee Moulin, ki ima v zakupu gradnjo avtoceste na Krasu, v četrtek proti večeru sklicali sestanek s 40 lastniki parcel, po katerih bo tek avtocestni odsek Nabrežina - Križ. V navzočnosti zastopnikov Kmečke zveze (Bukavec), Konzorcija razlaščenec «Naša zemlja» (Stepančič in Slamič), devinsko - nabrežinske občine (Brezigar), zgošniške občine in Kraške gorske skupnosti (Budini) ter Slovenske kulturno-gospodarske zveze (Udovič) je geometer Casagrande prizadetim povedal, da jim podjetje ne more izplačati prvotno predvidenih 80 odstotkov predjuma na celovito odškodnino za odvzeto jim zemljo, ker je ustavno sodišče razveljavilo zakon Bucalossi. Zaradi tega, je pripomnil, niso zdaj več veljavni niti dvostranski sporazumi med podjetjem in razlaščenici.

«Ker pa vam hoče družba ANAS na roko (skratka: da bosta volk sit in koza cela, da dobite vi nekaj denarja in da mi nadaljujemo nemoteno z delom),» je nadaljeval Casagrande, «mi je inž. Mari naročil, naj vam ponudim 50 odstotkov odškodnine, ki jih lahko prejmete že v prihodnjih dneh.» V bistvu je to pomenilo: ali tako ali nič. Družba ANAS naj bi s ponudbo celo

kaj tvegala, v kolikor naj bi šlo za neuradno pobudo. V resnici je bila k temu prisiljena zaradi pritiskov naših organizacij in deloma tudi pristojnih deželnih dejavnikov.

Predstavniki KZ in Konzorcija NZ so ponovili zahtevo o 80 odstotkih, a zaman, ter sklenili ponudbo globlje proučiti. Med razlaščenici je bilo veliko slabih krvi. «Prvi del odškodnine bi nam bili morali že davno poravnati,» so menili, «in nikakor ne drži izgovor, češ da nekateri niso imeli v redu

dokumentov; če je že bilo tako, naj bi pa denar lepo položili v banko.» Tudi pristojni urad tržaške občine je kriv, so pravili drugi, ker razlastitljo ni, kakor je bil dolžan, posredoval osebnih podatkov tega ali onega razlaščenca. In priimki: Križan je tri dni romal med občino in prefekturo, češ da nekaj s priimkom ni v redu. Predvsem pa je to sad pomanjkanja politične volje, nam je naglasil isti Križan z grenko pripombo, da zasebniku lahko zaupaš, češ pa ne. (dg)

Tržaški oktet v Spoletu

Tržaški oktet je v okviru svoje Turneje prijateljstva po Liguriji in Umbriji predinočnim nastopil s celovečernim koncertnim sporedom v mestecu Mulazzo pri La Spezii. V akustičnem mestnem trgu je domače občinstvo z velikim navdušenjem sprejelo tržaške goste. Pred koncertom je tržaške goste sprejel župan mesta Mulazzo Rosi. Po koncertu se je v domačem gostišču razvila pri srčna družabnost, med katero je oktet zapel še vrsto pesmi. V zdravicah je bila poudarjena združevalna in prijateljska vloga pesmi. Včeraj dopoldne je oktet v spremstvu župana mesta Mulazzo in drugih predstavnikov dopotoval v Spoleto, kjer je sinoči priredil prvi uradni koncert v avditoriju samostana San Nicolò. Pred koncertom je člane tržaškega okteta sprejel župan mesta Spoleto Leopoldo Corinti z nekaterimi člani občinskega odbora, pa je bil na sprejemu tudi jugoslovanski veleposlanik v Rimu Marko Kosin. Župan mesta Spoleto je gostom razkazal znamenitosti starodavne občinske palače, po koncertu pa je priredil za člane okteta in jugoslovanskega ambasadorja in druge goste sprejem v mestnem gostišču.

Jože Koren

Izleti

SPDT javlja, da je jutri, 31. t.m., odhod avtobusa za izlet na Triglav ob 6. uri izpred sodnijske palače.

Odbor za cene zavrnil predlog ACEGA

Metan se ne podraži

Pokrajinski odbor za cene na prefekturi je včeraj dopoldne zavrnil predlog občinskega podjetja Acega o podražitvi zemeljskega plina - metana. Proti zvišanju cene so se izrekli štirje člani odbora, povoljno sta se izrazila dva, eden pa se je na glasovanju vzdržal. Sedanja tarifa znaša 376,93 lire za kubni meter plina, pri Acega pa so predlagali ceno 419,61 lire, kar pomeni 12,68 lire ali 11,32 odstotka več. V nasprotju z odborom za cene je tržaška občina bila podražitvi naklonjena.

Podjetje je predlog utemeljilo z dejstvom, da izdatki naraščajo, prav tako tudi primanjkljaj. In kako naj bi drugače zmanjšali deficit, če ne z dobrotami lokalnih trgovin? V sin. gre: «Zadnjič se je metan podražil 31. novembra lani, da bi tako bilo mogoče skrajšati primanjkljaj podjetja,» nam je dejal sindikalist CISL Comuzzi, «in vendar je ta konec leta še vedno znašal 2,6 milijarde lir! Podjetje naj na drobno obrazloži, kaj tičijo vzroki tega, pove naj, kaj namerava z iztržkom od zaželenega poviška tarife in

šeše potem bomo lahko razpravljali o upravičenosti in umestnosti novih podražitev. Sindikati so tudi na vsedržavni ravni zavzeli stališče, da takšne tarife v enem letu ne smejo prarasti 13 od sto poviška in primanjkljaji naj se zdravijo drugače. Tudi sicer nam ni razumljivo, kako da so di Trst v tem pogledu med najdražja mesta v Italiji.»

Za polno zaposlitev v sindikatu

Senatorka Jelka Gerbec je zaprosila šolskega ministra, naj v smislu posebnega sporazuma med vlado in sindikati za leto dni oprosti pouka slovensko tržaško šolnico Marijo Verša. To pa zato, da bi se popolnoma lahko posvetila sindikalnemu delu v prid slovenskega šolstva. Gerbecova meni, da bi takšen ukrep koristil nepretrganosti prizadevanj za uveljavljanje interesov našega šolstva v zamejstvu.

RAZSTAVA TRANSPORTLEGNO

Kriza za Trst ne pa za Pačovo Zakaj tako?

Nedvomno smo poročali, da je velesejemska uprava odpovedala razstavo Transportlegno, ki bi morala biti pri Montebellu oktobra, češ da zaradi krize operaterji nimajo toliko sredstev, da bi se razstave udeležili v zadostnem številu. Včeraj pa je prišla vest, da bo od 27. do 31. oktobra v Padovi I. razstava strojev za lesno industrijo, polizdelkov in pohištvenih sestavin Legno '83. Res je, da je Veneto zibelka mnogih maloindustrijskih in obrtniških lesnih obratov, res pa je tudi, da bi morala kriza veljati tudi zanje. Kaj je za vsem tem?

Hudo ranjen mopedist

Na nevrokirurškem oddelku so včeraj ob 19. uri sprejeli s pridržano prognozo 16-letnega Francesca Ilumeja z Reške ceste 174, ki se je v prometni nesreči hudo udaril v glavo. Z mopedom je vozil po omejenih cesti, ko je iz še nepojasnjenih razlogov trčil v fiat ritmo Roberta Granda.

Za boljše delovanje socialnega skrbstva

Delovanje občinske službe na področju socialnega skrbstva je bila glavna točka sestanka med županom Rossijem, odbornico Frausin in funkcionarji pristojnega občinskega oddelka na eni strani ter predstavniki sindikalnih organizacij na drugi. Razpravljali so predvsem o oskrbovanju in negi ostarelih, ki pa živijo v lastnih stanovanjih, o domovih za ostarele in o socialnih centrih, ki so odprti podnevi. Župan je sindikalnim predstavnikom orisal pozitivne spremembe, do katerih je prišlo v zvezi s tem vprašanjem v proračunu (spremembe so med drugim zahtevali prav sindikati) in dejal, da je treba predvidenim zakonom pristeti še posebno deželno podporo.

Sindikalni predstavniki pa so predvsem poudarili, da se je treba zavzemati za čimprejšnjo ustanovitev zdravstvenih okrajev.

Od 15 do 40 dni se bo moral zdraviti na ortopedskem oddelku 29-letni mehanik Paolo Foraus iz Briščikov

7/a. Utrpel je verjetni zlom komolca, ko je v Ul. Bonomea z renaultom trčil v avtobus št. 38.

Spretni tatici

Malo pred opoldanskim premorom sta se včeraj pojavili v zlatarni v Ul. Giulia 76, last 48-letne Marie Florit por. Villi, dve ženski srednjih let in orientalskega videza. V slabi italijanščini sta izrazili željo po nakupu zlatih verižic. Med tolakimi sta po dolgem izbiranju kupili eno za 80 tisoč lir in jo plačali. Radi pa bi imeli še nekaj zlatih predmetov, za katere sta Villijevi naročili, naj jih pošlje danes zjutraj na ime Dozane Dozana v hotel Jolly. Nato sta jo odkurili. Trgovka je kmalu spoznala zakaj: na prodajnem šanku so zmanjkali trije ovoji, v katerih so bile zavite težke zlate verižice v vrednosti 15 milijonov lir. V hotelu Jolly opisanih žensk niso poznali, kot tudi niso imeli gostje z omenjenim imenom. Spretni dolgooprtnici sta se izmaknili tudi policiji.

Izdelali koledarja A in B lige

V 1. kolu Triestina doma s Palermom

V prvi ligi pa bo Udinese gostoval proti Genoi

RIM — Elektronski računalnik je včeraj izdelal koledarje nogometnih prvenstev italijanske A in B lige. Pri tem je bil programiran tako, da je izključil možnost medsebojnih srečanj med prvimi šestimi uvrščenimi v lanskem prvenstvu (Roma, Juventus, Inter, Verona, Fiorentina in Udinese) v prvih treh kolu. Nekoliko lažji bodo tudi nastopi boljših italijanskih ekip pred tekami reprezentance oz. pred pokalnimi tekmami. Računalnik je tudi upošteval, da morajo Inter in Milan, Torino in Juventus, Genoa in Sampdoria ter Lazio in Roma igrati domače tekme izmenično.

Zanimivo je, da bosta igrala domače tekme izmenično tudi Triestina v B ligi in Udinese v A ligi. S tem je zveza ugodila prošnji Triestine, ki se je upravičeno bala, da bi del navijačev zahajal raje v Videm, kot pa na manj privlačne drugoligaške tekme. Zveza je med drugim ugodila tudi prošnji tržaškega društva, da bi prvo tekmo igral doma. Triestina bo tako imela krstni nastop na domačem igrišču proti Palermu. Nato bo tržaško društvo imelo razmeroma lahek začetak, saj bo v prvih desetih kolu igralo kar šestkrat doma. Sicer pa bo Triestina igrala v prvem delu prvenstva devetkrat na tujem in desetkrat doma.

Tudi Udinese ima ugodnejši prvi del prvenstva: igral bo namreč doma proti Romi, Interju, Juventusu in Veroni. Prvo tekmo bodo Videmčani igrali na tujem proti Genoi, v prvem delu prvenstva pa bodo sedemkrat igrali doma, osemkrat pa gostovali.

Sporod prvega kola A lige, ki se bo pričela 11. septembra, je sledeč: Avellino - Milan, Catania - Torino, Fiorentina - Napoli, Genoa - Udinese, Inter - Sampdoria, Juventus - Ascoli, Roma - Pisa, Verona - Lazio. Istega dne se bo pričela tudi B liga Arezzo - Padova, Cagliari - Atalanta, Campobasso - Pescara, Catanzaro - Pistoiese, Cavese - Cremonese, Cesena - Varese, Como - Empoli, Lecce -

Monza, Sambenedettese - Perugia, Triestina - Palermo.

Padec Lazzarinija

SILVERSTONE — Znani italijanski motociklistični dirkač Eugenio Lazzarini je med včerajšnjimi poskusnimi vožnjami kategorije do 125 ccm za VN Anglije nerodno padel in si poškodoval lobanjo. Na prvi pogled je kazalo, da je nesreča zelo huda, iz bolnišnice, kamor so ga brž pripeljali, pa prihajajo dokaj pomirjujoče vesti, čeprav za sedaj še ni nobenih uradnih poročil o Lazzarinijevem zdravstvenem stanju.

● NOGOMET — Brazilsko moštvo Gremio je osvojilo pokal Libertadores (južnoameriški pokal prvakov). V finalu je premagalo z 2:1 urugvajsko Penarol.

Na ženskem košarkarskem SP Brazilija ugnala «plave»

RIO DE JANEIRO — V drugem kolu finalnega dela ženskega košarkarskega svetovnega prvenstva (v prvem kolu so veljali izidi iz predtekmovalij) je domača Brazilija z dobro igro v drugem polčasu premagala Jugoslavijo. «Plave» so si tako že na začetku finalnega dela praktično napravile vse možnosti, da bi se uvrstile na končno tretje mesto, s čimer bi uresničile cilj, ki so si ga bile zastavile.

V prvem polčasu so «plave» zaigrale odlično, saj so v 15. minuti vodile z desetimi koši prednosti (32:22). Že ob koncu polčasa pa so jih domačinke skoraj dohitele. V drugem delu je bilo stanje izenačeno do 54:54 (5. minuta), nakar sta sicer odlični Šuka in Komnenović zgrešili celo vrsto metov in nasprotnicam podarili zmago. Še zlasti neustavljiva je bila Brazilka Marzarijeva, ki je dosegla kar 44 točk. «Plave» so nastopile v naslednji postavi: Šuka 4, Komnenović 12, Božić, Čangalović, Krivokapić, Vange-

lovski 6, Golić 8, Dornik 8, Majstrovski 6, Perazić 22, Dekleva in Uzelak. Glede ostalih tekem velja omeniti, da se je Kitajkam ponudila izjemna priložnost, da bi premagale ZDA, saj so še 2 minuti pred koncem vodile s 4 točkami prednosti.

IZIDI 2. KOLA
ZDA - Kitajska 101:91 (82:32, 41:26)
SZ - Poljska 70:44 (34:26)
Juž. Koreja - Bolgarija 59:55 (46:28)
Brazilija - Jugoslavija 74:60 (38:40)

LESTVICA
Sovjetska zveza in Južna Koreja 4, Poljska, ZDA in Brazilija 2, Bolgarija, Jugoslavija in Kitajska 0.
V 2. kolu bo Jugoslavija igrala z ZDA.

BALINANJE
V okviru festivala komunističnega tiska bo jutri ob deveti uri v Zgodovinski palači na Goriškem odprto balinarski turnir za dvojice z lepimi nagradami. Vpisovanje bo na mestu neposredno pred pričetkom tekmovanja.

Italijani na SP na Dunaju

Bron za sabljaško ekipo

Zlato kolajno pa je osvojila SZ

Na svetovnem prvenstvu, ki se vrši na Dunaju, je sabljaška ekipa Italije dosegla še eno odličje. V ekipnem tekmovanju v sablji so namreč Italijani v finalu za tretje mesto premagali Bolgarijo, potem ko so izgubili v polfinalnem srečanju s Sovjeti. Le-ti so osvojili prvo mesto, saj so v finalu premagali Madžarsko z 9:6.

Zelo zanimivo je bilo predvsem polfinalno srečanje med Italijo in SZ. Italijanska ekipa se je krčevito upirala Sovjetom, ti pa so na vsak način morali popraviti slab vtis, ki so ga zapustili v individualnih tekmovanjih. V italijanski ekipi pa je delno odpovedal veteran Maffei in tako so Sovjeti slavili z 9:7.

V finalu za tretje mesto je nato

Italija s precejšnjo lahkoto premagala Bolgarijo (ki je v polfinalu klonila Madžarski ob stanju 8:8 le zaradi razlike v zadetkih). Končni izid je bil namreč 9:3 za Italijane.

● NOGOMET — Italijansko zvezno prizivno razsodišče je dokončno arhiviralo afero v zvezi s tekmo Genoa - Inter tako, da je odbilo priziv Cagliari, ki bi ob ugodnem razpletu še lahko upal na ponovno uvrstitev v A ligo.

● BOKS — Evropski prvak v superlahki kategoriji Italijan Patrizio Oliva se bo jutri zvečer v Rapallu spoprijel z izizvalcem Antoniom Guinaldom (Španija), ki je baje zelo izkušen boksar.

V drugi tekmi Italijani boljši

TRŽIČ — V drugi prijateljski tekmi med mladinskima reprezentancama Italije in Jugoslavije, ki se na Goriškem pripravljata na bližnje mladinsko svetovno prvenstvo, so se «azzurri» trenerja Gambe v Staranzanu oddolžili s porazom, ki so ga pred dnevi doživeli v Cervinjanu. Zmagali so namreč s 3:2.

Brazilec Zico prispel v Milan

MALPENSA — Končno je Artur Antunes Coimbra, bolj znan kot Zico, došel v Italijo. Videmski navijači že norijo zanj in nestrpno pričakujejo trenutke, ko bo slovit brazilski as prevozil v sprevodu (v nedeljo pred tekmo s Hajdukom) celo mesto. Blagajnik videmskega društva pa si melje roke, saj je bilo doslej prodanih že 25.000 abonmajev. Kaj pa če bo Zico razočaral?

Po odstopu «Azzurra» spet peti

NEWPORT — Italijanska jadrnica «Azzurra», ki je zaradi svojih dvigov na kvalifikacijskih regatah za «pokal Amerika» v središču pozornosti italijanskega športnega tiska, je bila med včerajšnjim dvobojem z vodčo jadrnico «Australia II» prisiljena odstopiti zaradi okvare na vodni črpalki. Tudi sicer je posadki preprečevala, da bi se znebila odvečne vode. Tudi sicer je «Australia II.» v krepkem vodstvu, saj je imela po peti boji več kot dve minuti prednosti. V ostalih dveh dvobojih dneva sta slavili Victory 83 in Challenge 12.

Po včerajšnjih regatah je «Azzurra» spet zdrknila na peto mesto. Lestvica je sledeča: Australija II. 14,80 točke; Canada I. 9,72; Challenge 12 9,68; Victory 9,44; Azzurra 9,20; France 2,12; Advance 0,80.

Borbene nogometne tekme v Doberdobu

V četrtek so odigrali prve tekme turnirja v mininogometu, ki se odvijata v teh dneh v občinskem parku v Doberdobu v okviru športnega praznika v organizaciji športne zveze Mladost iz Doberdoba.

IZIDI

MLADINCI

Doberdob — Poljane 4:2 (2:0)

DOBERDOB: David Lakovič, Aleksander De Lorenzo, Marko Jarc, Massimo Jarc, Franco Sando, Klavdij Lavrenčič.

POLJANE: Pavlo Peric, David Argentin, Massimo Argentin, Robert Devetta, Aleksander Devetta, Aleksij Petelin.

ODRASLI

Doberdob — Vrh 8:1 (1:0)

DOBERDOB: Edi Gergolet, Karlo Frfolja, Evgen Frfolja, Aleksander Gergolet, Gabriel Frfolja, Luciano Frandolič, Ivan Marušič.

VRH: Claudio Grillo, Gabrijel Devetak, Vladi Devetak, Luciano Černic, Zdenko Černic, Darin Devetak, Klavdij Kosič.

STRELCI: v 4. min. Karlo Frfolja, v 1. min. Karlo Frfolja, v 2. min. (11-metrovka) Karlo Frfolja, v 4. min. Edi Gergolet, v 6. min. Luciano Černic, v 9. min. Karlo Frfolja, v 18. min. Edi Gergolet, v 19. min. Luciano Frandolič, v 20. min. Karlo Frfolja.

Ronke — Jamlje 4:3 (2:1)

RONKE: Maurizio Fabris, Edi Sando, Giuseppe Sant, Robert Manzini, Mrajo Vižintin, Lucio Mormile, Dario Rosin, Franko Peric, Amleto Faidutti.

JAMLJE: Marjo Bakon, Hilarij Kobal, Edi Kobal, Silvano Pahor, Aleksander Bruni, Claudio Buran, Bruno Ferfolja.

STRELCI: v 2. min. Claudio Buran, v 10. min. Fabris, v 11. min. Sando,

v d.p. v 2. min. Buran, v 4. min. Fabris, v 14. min. Faidutti avtogol in v 18. min. Sando.

DANAŠNJI SPORED

ob 16.30 — troboj v lahki atletiki za otroke od 8. do 14. leta
ob 18.30 — polfinale prve skupine odraslih. (Z. F.)

Turnir na Peči

V ženski odbojki (B skupina) sta se spoprijeli ekipi KSD Vipava in PD Danica. Po petih borbenih setih je Vipava le dokazala svojo premoč in zmagala s 13:15, 15:7, 10:15, 15:12, 15:1.

V malem nogometu sta se srečali ekipi z Mirna in PD Danica z Vrh. Igra je bila precej izenačena vse do konca prvega polčasa. Medtem ko so v zaključnem delu tekme Vrhovci nekoliko popustili, so Mirenci priložnost takoj izkoristili ter zmagali s 6:3.

Skromna jugoslovanska atletika ima za svetovno prvenstvo v Helsinkih svoj adut

Zdravković (levo) bo lahko v Helsinkih na 1500 m posegel po višjih mestih

Tudi Zdravković kandidat za kolajno

Kakovost jugoslovanske atletike v glavnem pada, še vedno pa se najde atlet, ki lahko vključi Jugoslavijo v seznam držav dobitnic kolajne. Stekič se v daljini še dobro drži, objektivno pa so njegove možnosti omejene na vstop v finale. Nekaj več bi lahko dosegel Dragan Zdravković, tekač na 1500 m, morda najbolj klasični tekaški panogi. Formalno tudi on starta za vstop v finale, zadnji uspehi atleta pa nudijo nekaj več upanja. Njegovo ime je v atletskem svetu že dobro znano in pred kratkim je s posebnim poudarkom obkrožilo svet, ker je v Londonu premagal Sebastiana Coea in dosegel nov jugoslovanski rekord 3'35"44. Čas je zelo dober, ne pomeni pa še tiste konice, ki bi Zdravkovića postavila v ozek krog favoritov za zmago. Angleža Ovet in Coe, ki sta bila nekaj let pojem teka na srednje proge, sta v zatonu. Ostrina številnih tekmovalcev je načela njune fizične sposobnosti. Posebno velja to za Coea, ki je že

lani pogorel na EP. Angleška tekačica bi utegnila v Helsinkih tudi zmagati, pot do zlata pa je nedvomno odprta tudi mnogim drugim. Odločitev Coea, da na SP starta samo na 800 m, je jasno priznanje obstoja dejanskih problemov.

Brez prave možnosti primerjanja moči tistih, ki je še niso pokazali, se mora pregled naslanjati na doslej dosežene rezultate. Nekoliko v zamudi izgledata Američana Scott in Marree in morda ne gre precenjevati niti časa bivšega svetovnega rekorderja Walkerja iz Nove Zelandije. Velika novost letošnje sezone je Maročan Aouita, lani samo prvi v Afriki s časom malo pod 3'38", letos pa nenadoma na prvem mestu z izrednim dosežkom 3'32"54. Aouita je običajno čudo iz Afrike. Trenira brez strokovnega vodstva, naslanja se na svoja izkustva. Nujna posledica take priprave je pomenjkanje taktičnega znanja, ki je bistveno o-rožje pri tekačih iz Evrope in Amerike, ki med seboj veliko tekmujejo.

Aouita bo imel kot izrazit talent na čas v Helsinkih nehalno priložnost, da si vsako napredovanje pridobi s hitrim teki, brez tveganja preobljudenih in hitrih finišev. Vsi bi znalo načeti njegove moči za vstop v finale, kjer bodo na papirju vsi predvidoma bo svetovni naslov dan s podobnim časom in po moči zelo hitrega finiša. V skupini, ki jo bo klala v zadnjih 100 in še manj metrih, bi moral nujno biti Zdravković, pa čeprav bi moral biti na cilju zadnji.

Tekmovanje na 1500 m bo v njih treh dneh prvenstva. Pred njim bosta na sporedu dva tekmovanja, ki sta zelo pomembna in možna so seveda velika presenečenja. Med Zdravkovičevimi soprotniki naj bi imeli veliko španca Abascal in Gonzales, španca Deleze, Irec Coghlan, poleg tega pa njeni Američani in Angležev. Te moramo prišteti Crama, ki je zadnjijsi dosežki pokazal dvigovanje se krivuljo forme. (B. Krizman)

Na novo ustanovljen tržaški agrarni center v korist vsem, ki ljubijo rastline in naravo.

Razpolaga z velikim rastlinjakom, kjer si lahko izbereš najrazličnejše sobne in vrtno rastline.

Končno specializiran center za popravila in vzdrževanje vseh kmetijskih strojev.

Bogata zaloga strojev in rezervnih delov.

GARDEN CENTER

PRI OREHU, malo pred mejnim prehodom - ŠKOFIJE

Tel. 040/231985

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir - V SFRJ številka 6,00 din, naročnina za zasebnike mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Gradišče 10/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 m. viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in 2.900 lir za mm višine v širini 1 sto. si 550 lir beseda. Ob praznikih: pov. 19%. Osmrtnice, zahvale in sožal. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske k. čajo pri oglašnem oddelku ali upravi, dežel v Italiji pri SPI.

primorski

dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član izdajatelja
Razpis Evropskega
založništva

Siloviti požar pri Tempio Pausania zahteval šest mrtvih in mnogo ranjenih

CAGLIARI — Število ljudi, ki so izgubili življenje v silovitem požaru pri Tempio Pausania (Gallura) je bilo donočno ugotovljeno: šest in ne osem, kot se je nekaj časa govorilo. Ugotovili so namreč, da sta dve zgozneli trupli pripadali živalim in ne ljudem. Doslej identificirane žrtve so: 43-letni maršal gozdne straže Diego Falchi (umrl v bolnišnici), 40-letni maršal gozdne straže Salvatore Pala, 50-letni tajnik gorske skupnosti dr. Tonino Manconi, 36-letni zidar Tonuccio Fara, 43-letni občinski uradnik Silvestro Manconi in še neka druga neidentificirana oseba, mogoče kak turistični gost.

Požar pri Tempio Pausania se je razširil v hipu ter obkolil reševalce. Nekaterim se je posrečilo zbežati, toda obleka je na njih že gorela. Tri hudo opečene so prepeljali v Milan oziroma v Padovo, ker bolnica v Sassariju ni premogla zahtevnih sredstev in metod zdravljenja opeklin.

Deželne oblasti so že poskrbele za prihod novih skupin reševalcev in prostovoljcev, toda večkrat se zgodi, da prav prostovoljci ne razpolagajo s potrebno

opremo. Ministrstvo za obrambo pa je poskrbelo za prevoz dveh čet iz Pize na Sardinijo.

Minister za civilno zaščito Loris Fortuna je predvčerajšnjim obiskal Sardinijo, toda se je pozneje vrnil v Rim, kjer je poročal ministrskemu predsedniku Fanfaniju. Včeraj se je ponovno vrnil na Sardinijo ter je tudi obiskal Tempio Pausania. Tu sedaj ne grozijo neposredne nevarnosti, toda vsa uganjanja so večkrat jalova, bočisi zaradi nenadne spremembe smeri vetrta, zaradi vročine in, zakaj ne, tudi zaradi človekovega posega.

Na Sardiniji vlada prepričanje, da so požari namerjeni. Obsajajo tudi nekateri dokazi o tej domnevi, saj so našli fosforne bombe, posode z bencinom in podobno. Ta domneva ima svoje opravičilo tudi v starokopitem ustoju gospodarstva na otoku, saj pastirstvo predstavlja še vedno zelo pomembno panogo. Pastirji pa se baje drže načela, da je ugodno za njih vpepeliti gozdne površine, saj potem na požganih področjih zraste zelo bujna trava. Če pa je bil to račun pastirjev, se jim bo izjalovil, ker se napoveduje, da bo paša na vpepeljenih gozdovih prepovedana za razdobje pet let.

Truplo ene od žrtev požarov na Sardiniji

(Telefoto AP)

Priziv Paole Elie na sodišče svobode

RIM — Paola Elia, ločena žena Luigija Scricciola, ki so jo aretirali 25. julija pod obtožbo, da se je pustila podkupiti od bolgarskih agentov se je včeraj pritožila na sodišče svobode ter zahtevala preklic zapornega naloga. Zagovorniki Paole Elie trdijo, da obtožnica govori o oblikovanju informativne mreže v okviru sinikalnih organizacij; o pripravljanju stikov z italijanskimi študenti na severno-ameriških univerzah; o zbiranju dokumentov ter podatkov o mednarodnih odnosih; o oblikovanju strukture, ki je bila povezana z rdečimi brigadami. Po njihovem mnenju v utemeljitvi zapornega naloga ni govora o nameranih informativnih mrežah ter o obliki stikov s študenti na tujih univerzah, poleg tega pa ni dovolj obrazloženo, kaj pomeni zbiranje informacij in podatkov o mednarodnih odnosih sindikalnih organizacij. Skratka, po njihove

vem mnenju je utemeljitev zapornega naloga kar se da pomanjkljiva, tako da ga sploh ni mogoče jemati v poštev.

Messner hoče na Elbrus

MOSKVA — Južnotirolski gornik Reinhold Messner je prispel v SZ, kjer bi se hotel povzpeti na najvišji vrh Kavkaza Elbrus, ki meri 5633 metrov. Ob prihodu v SZ je Messner izjavil tiskovni agenciji TASS, da je bila od vedno njegova želja, da bi se povzpel na najvišje vrhove vseh kontinentov in pogorij ter na vse osemtisočake. Od slednjih je že premagal 10, ostanejo mu še štirje.

Elbrus leži na meji med Evropo in Azijo in z alpinističnega vidika ni pretirano zahteven. Prihodnje leto se bo Messner najbrž vrnil v Sovjetsko zvezo, saj bi se hotel povzpeti na nekatere vrhove Pamira. Kot znano je Messner pred tremi leti sam in brez maske za kisik preplezal Everest, najvišji vrh na svetu. Sedaj mu baje manjkalo samo še najvišji vrhovi na Antartidi.

Tudi Madžari imajo svoj Watergate

BUDIMPESTA — Tudi na Madžarskem se je, začuda, pojavil nekaj »primer Watergate« (ki je kot znano prislil k odstopu bivšega ameriškega predsednika Nixona), le v precej drugačnih okoliščinah in ob drugačnem ravnanju sodnikov. Tudi tu je bilo glavno dokazno gradivo proti obtožen-

cem nekaj magnetofonskih posnetkov, ki ga pa za razliko od ameriških madžarski sodniki niso upoštevali kot tako, ampak le kot nekako napotilo za bolj klasična dokazna sredstva.

Primer je pa vsekakor vzbudil precej zanimanja v širši publiki, ki si je verjetno želela objave »intimnih« pogovorov v raznih budimpeštanskih stanovanjih, ki so si jih ob prostem času privoščili voditelji neke dobro shajajoče kmetijske zadruge. Ravno ker je podjetje dobro uspevalo, saj je zadruga v Gedu pri madžarskem glavnem mestu imela poltretjo milijardo florintov bruto prihodka, so mislili njeni upravitelji, da morejo raznim nepravilnostim gledati skozi prste. Kaj je milijon florintov, kolikor so jih baje poneverili ali nepravilno »usvojili«, v primerjavi s tako velikim profitom.

In tako si je predsednik dr. Istvan Godla privoščil lično vikendico, njegovih devet sodelavcev si je tudi kupilo udobna stanovanja v Budimpešti

in so ključke posojali tudi drugim, da so bili »izbrani in zaupni«. Stanovanja in hišo so uporabljali zaupne poslovne pogovore, a vse je bilo tudi za prijetnejše namene, za selice in zabave po slogu nekdanjega rimskega »sladkega življenja«. Veselje jim je pa pokvarila ta preprosta tehnologija, saj jim je nekdo postavil magnetofon, ki je verno posnel potek teh poslovnih ali zabavnih »čanj, in postal kar 10 trakov pred nenu sodišču.

Po dolgih posvetovanjih in pregledih v civilnem in kazenskem sodišču ku so pa budimpeštanski sodniki ločili, da zakon ne dovoljuje uporabe trakov kot dokazno gradivo in so slišali le nekaj krajših delov posnetkov, da preverijo le, da ima obtožnica osnovo. Za dr. Godla in njegove pajdaše pa ni bilo skoraj nič, kar bi obsodilo so jih vseeno na podlagi dokumentarnega gradiva in pričevanj direktorja na tri leta in štiri mesece ostale obtožence pa na krajše kazni.

Na Obali in na Krasu veliko pomanjkanje vode

KOPER — Obvezna tema pogovorov med domačini pa tudi med turisti na slovenski obali je v teh dneh seveda vročina. Kako naj ne bi bila. Najnižja nočna temperatura, ki so na primer včeraj namerili meteorologi v Portorožu je bila namreč kar 25,4 stopinje. To je seveda bila najvišja nočna temperatura, ki so jo registrirali letos. Po besedah domačinov pa tako vročih noči kot so bile pred dnevi na obali resnično ne pominjajo že nekaj desetletij. Tudi morje se je tako segrelo, da postaja prava mlakuža in kako naj se človek osveži v morju, ki mu namerijo več kot 27 stopinj Celzija. Nikakor. In morje na slovenski obali je v teh dneh najtoplejše na vsem Jadranu. No, včeraj se je zaradi nevihte vse skupaj nekoliko ohladilo, huda nevihta, ki je divjala popoldan ne-

kaj po 15. uri nad slovensko obalo — pihal je veter z več kot 100 kilometrov na uro je povzročilo tudi nekaj škode, vendar ta še ni ocenjena. O večjih nesrečah pa še nismo dobili poročil. Sicer pa v zdravstvenih domovih na obali beležijo povečan obisk srčnih bolnikov, vse več je takih, ki se pritožujejo zaradi omočice, pikov različnih insektov in tako naprej. Vročina torej zaposluje bolj kot sicer tudi zdravnike. Recept,

ki nam ga ponujajo pa je: če sonca ne prenešaš, izogni se mu. V bistvu se moramo samozaščitno obnašati in ne izzivati sonca, sicer bo vse več rešilcev, ki bodo morali tako kot so pred dnevi dopeljati v bolnišnico ljudi, ki jih je zadela kap zaradi vročine, ljudi, ki so obležali nezavestni ker niso prenesli prevelike toplote.

Na Krasu dnevno razvozijo kar okrog 50 cistern vode potrošnikom, ki

so zaradi suše ostali brez te dragocene tekočine. Včeraj pa se je število naročil že povečalo na 90. Pomanjkanje je nekoliko manjše v teh dneh na slovenski obali, saj so na kolektivni dopust odšli nekateri večji kolektivi (Tomas, Lama) zaradi česar je namesto dosedanjega pomanjkanja okrog 4 tisoč kubikov vode dnevno, trenutno pomanjkanje le okrog 2 tisoč do 2500 kubikov vode. Pri rižanskem vodovodu pa vendarle

bijejo težko bitko, da napolnijo vodovodne cevi in z dvema potrošnikoma črpalkama »umetno povečajo izdatnost Rižane. Tudi izvir je mrež začel usihati in daje na ravni poti le okrog 130 litrov vode v sekundi, s potopnimi črpalkami vodovodarji zagotavljajo dobavo 100 litrov vode v sekundi. Ob tem je treba vedeti pomembno, kot pravijo, ogrožen biološki minimum. Danes so se na izredni seji svetovni člani izvršnega sveta svetovne občinske skupščine in sklenili, da jutri naprej velja odlok o pravi dobavi vode zdravstvenim ustanovam vrtcem itd. Število naročil na povečalo in zdaj pomaga voda, ki važati kar 5 vojaških vozil in gasilski cisterne.

DUŠAN GRAD

N. V. Gogolj: **Taras Buljba**

(16.)

riše: Željko Lordan

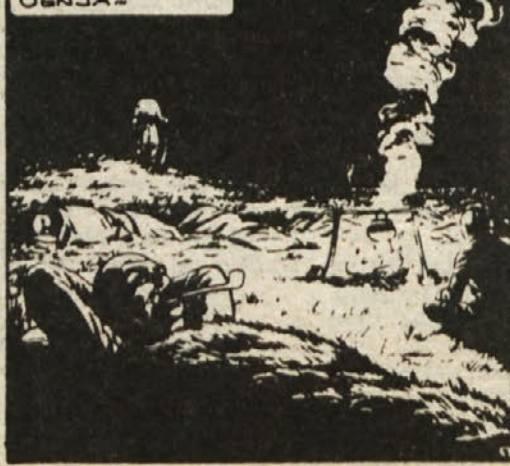
TAKO JE ANDREJ VES ČAS MISLIL NA SVOJE DOZIVETJE S POLJAKINJO V RIJEVU...

OPOLDNE SO SE USTAVILI SREDI STEPPE IN SEDLI H KOŠILU...

ZVEČER SO SI SKLALI KAŠE IN POLEGLI OKROG OGNJA...

PO TREH DNEH TAKŠNEGA POTOVANJA SKOZI STEPPO SO PRISPILI DO DNJEPEJA...

